

?A la Catalunya Central hi ha 191 cooperatives

Són les primeres dades de la Diagnosi del sector que l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central ha presentat aquest dimarts a Solsona | Les primeres dades, encara provisionals, indiquen que les cooperatives de la Catalunya Central tenen 2.900 socis i donen feina a prop de 1.200 persones

Alba Rojas, durant la seva intervenció a la roda de premsa d'avui a Solsona | Sara Blázquez

A la Catalunya Central hi ha actualment 191 cooperatives, que agrupen a prop de 3.000 socis i donen feina a prop de 1.200 persones. Són les primeres dades de la Diagnosi sobre el sector que està elaborant l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central (<http://www.elsetembre.cat/noticia/103/ateneu/cooperatiu/impulsara/creacio/cooperatives/llocs/treball/qualitat/catalunya/central/durant/any/2017>). Amb tot, les dades referent a socis i treballadors són provisionals, ja que encara no s'ha pogut contactar amb totes les cooperatives que s'han incorporat al cens, també de nova creació, i la xifra pot variar abans de la finalització de la recerca. Són dades que s'han presentat aquest migdia a Solsona.

El sector cooperatiu a les sis comarques de la Catalunya Central està format per prop de 200 empreses actives (191) que opten per aquesta forma jurídica, la major part de les quals al Bages (73) i Osona (61). L'Anoia, comarca amb un volum de població similar a les dues anteriors, destaca per tenir molt poques cooperatives (19). A tall d'exemple, al Berguedà hi ha una quantitat de cooperatives similar (22). Tanquen la llista, en bona mesura atesa la seva dimensió demogràfica, el Solsonès, amb 12, i el Moianès, amb 6.

La proporció de cooperatives creades els darrers 15 anys és força alta respecte del total de cooperatives existents. (90 sobre el total, és a dir, un 47.12%).

Pel que fa al número total de socis de les cooperatives analitzades fins el moment (120) és de prop de 2.900 socis i sòcies, és a dir persones o entitats involucrades en projectes cooperatius, en major o menor grau d'intensitat. Les cooperatives que mantenen més socis, si bé no tots actius, són les agràries, que normalment en tenen, com a mínim, un centenar.

Més enllà dels socis, les cooperatives donen feina a uns 1.160 treballadors i treballadores -socis treballadors inclosos-, cosa que dona una configuració prototípica de cooperativa formada per 3-4 socis, que moltes vegades també en són treballadors, i que eventualment incorporen a la plantilla una o dues persones més. Aquesta xifra, com la de socis, s'incrementarà d'aquí al final de la recerca.

Marina Vilaseca, durant la seva intervenció a la roda de premsa d'avui a Solsona Foto: Sara Blázquez

Algunes dades significatives de la recerca que du a terme l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central afecten a les anomenades falses cooperatives. Així, al Bages i a l'Anoia, però sobretot a Osona, destaquen un seguit de cooperatives que no s'han pogut contactar de cap manera, tot i reiterats intents, i que, pel CNAE, la majoria pertanyents al sector carni i ubicades a la comarca d'Osona. Sembla que es tracta de les anomenades falses cooperatives d'aquest sector que opera bàsicament en escorxadetes i sales d'especejament.

També s'han detectat casos de Societats Limitades (SL) que mantenen una SCCL -les sigles que es corresponen amb les cooperatives- amb activitat de manera paral·lela, sigui per gestionar el patrimoni que aquesta primera societat va adquirir, sigui per una altra tipologia de casos.

En l'anàlisi s'ha detectat una tendència, en les cooperatives amb una existència més dilatada, en

concret la dificultat a l'hora de mantenir la forma jurídica en el temps, si més no de manera estricta: en molts casos, allò que van ser agrupacions de treballadors en el seu moment han acabat essent empreses familiars, a mesura que part dels socis han anat jubillant-se i venent la seva part de la cooperativa a aquells que continuaven l'activitat. Algunes d'aquestes, en ser contactades, estaven a punt de jubilar el darrer soci fundador i començar el procés per esdevenir una Societat Limitada.

Pel que fa a les bones pràctiques, es detecta que les cooperatives fundades més darrerament inclouen més explícitament discursos o relats que aporten valor social afegit a l'empresa; inversament, per a les cooperatives amb una trajectòria més sostinguda en el temps la forma jurídica més democràtica seria l'únic element que les distingiria de qualsevol altre tipus d'empresa, és a dir, no es dona tant de valor a aspectes com el fet de tenir entre els proveïdors altres membres de l'economia social i solidària o de tenir en compte la producció, per exemple, ecològica: en alguns casos de cooperatives agràries la cooperativa és la manera de realitzar comandes més grans i abaratir costos, o compartir maquinària, tot simplement.

Pel que fa a la tipologia de les cooperatives, la majoritària, amb diferència, és la cooperativa de treball associat, amb 143 empreses. Segueixen les cooperatives agràries (23), les de consumidors i usuaris (8), les de serveis (7), les d'ensenyament (5), les d'habitatge (3), les de segon grau (1) i les mixtes (1).

Oriol Valls exposant les primeres dades de la Diagnosi i Cens de cooperatives de la Catalunya Central Foto: Sara Blázquez

Pel que fa al sector d'activitat, a l'espera de disposar de dades definitives més fiables, destaquen les cooperatives agràries (23 sobre el total) i les industrials (23). Darrere venen les de la construcció, amb 10 cooperatives, les de comerç (9), serveis -a organitzacions (9), culturals (7) i a persones (4)- així com moltes cooperatives que tenen una activitat comercial i de consum alhora

(8) -herència de les cooperatives històriques. També amb 8 trobem el sector de l'hostaleria. Destaquen que en aquest territori hi ha una editorial cooperativa (Cultura 21 - Tigre de Paper), i una discogràfica -Propaganda pel Fet-; també una ràdio, al Bages (Ona Ràdio) i un gimnàs al Berguedà - Moianès; en el sector educatiu, l'Escola Paidós de Sant Fruitós, que és alhora una de les cooperatives més grans del territori, o l'Escola Waldorf, de Vic. I fins i tot una casa de naixements, a Sant Vicenç de Castellet -l'Espai Migjorn.

L'Ateneu fa un balanç «molt positiu» dels primers mesos de funcionament

A la presentació que s'ha fet de l'Ateneu i de les primeres dades de la diagnosi i el cens de cooperatives de la Catalunya Central hi ha participat aquest migdia a Solsona Alba Rojas, de la cooperativa Frescoop i coordinadora de l'Ateneu; Marina Vilaseca i Oriol Valls, de la cooperativa L'Arada, l'única amb seu al Solsonès de les sis que formen part de l'Ateneu, i Josep Caelles, conseller comarcal de Promoció Econòmica del Solsonès. El Consell Comarcal del Solsonès és una de les administracions locals que formen part de la Taula Territorial de l'Ateneu. La presentació s'ha fet al bar El Casal de Solsona, gestionat actualment per Amisol, l'Associació Pro-Minusvàlids de Solsona i Comarca.

En el transcurs de la roda de premsa, Alba Rojas ha fet en nom de l'Ateneu un balanç «molt positiu» dels quatre primers mesos de funcionament. Es porta un ritme de formacions, assessoraments i difusió del model cooperatiu en la línia del que s'havia fixat inicialment l'Ateneu i que han de permetre poder tancar l'any 2017 amb la formació de 30 cooperatives noves en el territori que generin un mínim de 50 llocs de treball nous. Alba Rojas ha qualificat el pla de treball de l'Ateneu d'«ambició», i ha especificat que al Solsonès sol ja s'han fet assessorament a sis projecte, siguin de nova empremtoria o de fórmules empresarials diferents a la cooperativa i que poden quallar en la formació de noves cooperatives a la comarca.

Marina Vilaseca i Oriol Valls, per la seva part, han explicat la tasca de diagnosi del sector que està fent L'Arada, amb un cens de cooperatives, però també, i encara més important, una diagnosi qualitativa que ha de permetre l'elaboració d'un catàleg de bones pràctiques del sector a la Catalunya Central i, així, poder servir de model a tot aquell que s'apropi a l'economia social i solidària amb l'objectiu d'integrar-hi el seu projecte empresarial o social. Valls ha qualificat d'«anomalia» el baix percentatge de cooperatives a l'Anoia, alhora que ha destacat l'«impuls del sector», que ha vist com en els últims 15 anys es constituïen a la Catalunya Central gairebé la meitat de les cooperatives ara existents. També ha fet un «toc d'atenció» cap a les anomenades falses cooperatives que operen en el sector carni, especialment a Osona, que «perverteixen la fórmula cooperativa per a altres usos».

Josep Caelles, durant la seva intervenció a la roda de premsa Foto: Sara Blázquez

Ha tancat la presentació Josep Caelles, en nom del Consell Comarcal del Solsonès, que ha ofert tota la col·laboració de l'administració que representa a l'Ateneu. «La competitivitat també passa per la cooperació», ha afirmat Caelles. En referència al paper de les administracions, i en concret del suport econòmic rebut des de la Generalitat, Marina Vilaseca ha destacat el fet que «per primer cop» es disposi de recursos públics específics per a l'economia cooperativa «que traspassin la corona de l'àrea metropolitana i Montserrat».

L'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central

L'Ateneu és un nou espai de trobada i coordinació que neix amb l'aposta d'impulsar l'economia social i solidària en aquest territori, i crear ocupació estable i de qualitat a partir de la creació de noves cooperatives. El de la Catalunya Central és un dels 10 ateneus cooperatius que s'han creat aquest any 2017 a Catalunya en el marc del programa Aracoop.

L'Ateneu de la Catalunya Central el formen sis cooperatives: Gedi i Frescoop, del Bages; Sambucus i Dies d'agost, d'Osona; L'Arada, del Solsonès, i Set-C, amb seu a Barcelona però amb presència a la Catalunya Central. També hi figuren com a entitats col·laboradores Coop 57 i diverses administracions locals de les sis comarques de la Catalunya Central, que alhora formen part de la Taula Territorial de l'Ateneu.

L'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central té la seu a les dependències del Centre de Desenvolupament Empresarial (CEDEM) de l'Ajuntament de Manresa, al Palau Firal. L'objectiu, però, és poder atendre les necessitats i demandes que arribin a l'Ateneu des de qualsevol punt del territori de les sis comarques de la Catalunya Central.

Els Ateneus Cooperatius

Els Ateneus Cooperatius neixen com un espai de trobada, coordinació, aprenentatge, cooperació i transformació social, i com a projectes estratègics per impulsar l'economia social i cooperativa a cada territori. La implicació i col·laboració de les administracions i el sector cooperatiu del territori serà clau en el funcionament dels ateneus per oferir els recursos i serveis necessaris per fer aflorar les potencialitats de l'economia social i cooperativa i crear ocupació estable i de qualitat.

Amb un pressupost de 3,3 milions d'euros pel conjunt de Catalunya, la iniciativa ha consistit en la creació d'una xarxa de deu Ateneus Cooperatius, distribuïts arreu del país, que donaran servei, atenció i cobertura a persones, empreses, cooperatives i societats laborals interessades en convertir-se en cooperatives o fomentar l'economia social i solidària en el territori.

Els Ateneus també presten suport a aquelles empreses o entitats que tinguin capacitat per incentivar la creació d'empreses cooperatives i societats laborals, com ara entitats públiques, assessories, gestories, escoles de negoci, entitats formatives, empreses en transformació, associacions i fundacions.